

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izha razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čelkovi račun št. 11.409

„JUTRA“

Gospodarski svet

Minister za trgovino in industrijo dr. Albert Kramer je te dni predložil narodni skupščini zakon o gospodarskem svetu, ki bo zasti v sedanjih težkih časih velevažna državna institucija. S tem se izpolnjuje že stara želja vseh naših gospodarskih činiteljev, ki so si mnogo prizadevali, da bi vlada in narodna skupščina dobili posvetovalno zbornico strokovnjakov, ki zares temeljito poznajo vse naše ekonomske probleme. Osnutek o osnovanju te korporacije pa nam že sam po sebi dokazuje, kako široko si vlada zamišlja njeno delo.

Gospodarski svet se bo osnoval na podlagi člena 24. naše sedanje ustave ter bo popolnoma samostojna posvetovalna ustanova. Člane sveta, katerih bo 60, bo imenoval ministrski predsednik na predlog ministrskega sveta, in sicer iz vseh panog javnega gospodarstva. Po ključu, ki ga predvideva zakonski osnutek, bo imenovanih 24 zastopnikov poljedelcev in gozdarjev, 16 trgovine, industrije, obrti, pomorstva, bankarstva in rudarstva, 5 delavstva in zasebnih nameščencev, ter 15 gospodarskih delavcev in strokovnjakov, pravnikov, inženirjev, zdravnikov in novinarjev. Poleg teh rednih članov in enakega števila namestnikov, bo mogel gospodarski svet pritegniti k sodelovanju pri reševanju posameznih problemov tudi še posebne strokovnjake in eksperte. Za člane bodo mogli biti imenovani samo državljani naše kraljevine, ki so s svojim dosežanjem delom pokazali, da so dobro poučeni o vseh gospodarskih in socialnih vprašanjih, ki so že dopolnili 35 let starosti in imajo častne državljske pravice.

Mandat članov bo trajal tri leta, med tem časom pa bo prenehal lahko v primeru smrti, izgube častnih državljskih pravic, ostavke ali razrešenja zaradi neposobnosti za izpolnjevanje mandatske dolžnosti. Na vsako izpraznjeno mesto pride namestnik. Članstvo v gospodarskem svetu bo častno. Člani izven Beograda bodo pa imeli prosto vožnjo za vse seje in bodo za časa zasedanja prejemali tudi dnevnice, katere bo ministrski svet naknadno določil po trenutnih razmerah. Vsi tako nastali stroški se bodo krili iz postavk državnega proračuna. Organi sveta pa bodo plenum, predsedstvo, izvršilni odbor in strokovni odbor. Predsedstvo bo sestavljeno iz predsednika, dveh podpredsednikov in dveh tajnikov. Izvršilni odbor pa bo tvorilo poleg članov predsedstva še 7 po plenumu izvoljenih članov sveta. Svet se bo sestajal vsako leto 1. oktobra, sicer pa po potrebi. V času, ko ne bo zasedanja, bo funkcije sveta opravljal izvršilni odbor, ki bo več ali manj trajno poslujoča institucija.

Novi gospodarski svet bo na zahtevo vlade dajal strokovna mišljenja o zakonskih osnutkih, nanašajočih se na gospodarsko in socialno življenje, obsegajoče vprašanja prometa, javnih financ, davkov, trošarin, carin itd. Vlada pa mu bo lahko dajala v pretres tudi osnutke novih uredb in pravilnikov za izvrševanje navedenih zakonov. Prav tako mu bo lahko izročala tudi konkretna vprašanja obsega gospodarstva in socialne politike. Narodna skupščina in senat bosta s svoje strani mogla zahtevati mnenje gospodarskega sveta tudi v vseh iniciativnih predlogih, tičočih se narodnega gospodarstva. Naposled bo pa gospodarski svet lahko tudi sam sestavljal različne zakonske osnutke in predloge, katere bo po sklepu v plenumu izročal vladi, odnosno preko nje narodni skupščini in senatu.

Japonske priprave za ofenzivo

OSVOJITEV HARBINA. KRVAVI BOJI ZA VUSUNG. IZKRCEVANJE JAPONSKIH ČET.

HARBIN, 8. februarja. Japonske čete so po krvavih bojih osvojile mesto. Prvotna normalna borba se je ob koncu razvila v masakriranje Kitajcev, ki so izgubili okoli 2200 mož, dočim jih je bilo več ko 500 ranjenih. Tudi Japonci so utrpeli znatne izgube, dasi zatrijujejo uradno, da so imeli le 8 mrtvih in nekaj ranjenih. Kitajci, ki so branili mesto, so bili zelo pomanjkljivo oboroženi in so po neprevidnosti zašli pred japonske strojnice, ki so jih dobesedno pokosile.

ŠANGHAI, 8. februarja. Japonci so po večurnem obstreljevanju zasedli kraj Vusung, trdnjave same pa kljub vsem naporom niso mogli osvojiti.

LONDON, 8. februarja. Položaj v Šanghaju postaja vedno bolj resen. Japonci

bombardirajo neprestano razne dele mesta, in sicer z morja, s kopnega in iz zraka. Japonci in Kitajci, oboji pošiljajo na bojišče vedno več čet. Japonska ladja »Ma Mia« je izkrcala 1000 vojakov, več poljskih baterij in drugega materiala. Razen tega so izkrcali 4000 vojakov v Pao Šanu, predmestju Šanghaja ob južni obali Modre reke na zahodu od trdnjave Vusung. Namen teh čet je presekat železniško zvezo med Nankingom in Šanghajem, po kateri pošiljajo Kitajci svoje pomožne čete na šanghajsko bojišče. Istotako so v Nongkeu izkrcali veliko posadko baje celo dvanajsto divizijo, s katero bodo pričeli glavne operacije, ki bodo šele pričetek prave velike vojne, četudi morja nenapovedane.

Generalna debata o razorožitvi

TARDIEUJEV GOVOR V RADIU. — POINCAREJEV ČLANEK V »EXCELSIORJU«.

ŽENEVA, 8. februarja. Danes se je na mednarodni razorožitveni konferenci pričela generalna debata. Kot prvi govorniki so bili, kakor znano, najavljeni angleški zunanji minister sir John Simon, francoski vojni minister Tardieu in ameriški delegat Wilson. Vsi trije govorniki pa so dali le kratke izjave splošnega značaja. Samo Tardieu, ki je govoril skoraj polduro, je konkretno pojasnjeval znani francoski predlog, katerega je ob tej priliki uradno izročil konferenci. Obenem je odgovarjal tudi že na prve kritike predloga.

ŽENEVA, 8. februarja. Francoski vojni minister Tardieu je včeraj govoril v radiu o razorožitvi in dejal, da ima Francija večjo pravico kakor kdorkoli, baviti se s tem vprašanjem. Francija je neštetokrat dejansko pokazala svojo dobro voljo delovati za resnični mir. V tej zvezi je omenil pogodbe v Locarnu, Kelloggov pakt in druge dogovore, ki so bili sklenjeni na francosko pobudo in so danes edine garancije za mir. Francija pa je šla še dalje in je, ne da bi čakala šele na Ženevo, znižala svojo voj-

sko za četrtno od stanja l. 1913.

Francija je, je nadaljeval Tardieu, znižala število svojih divizij na polovico, rok obvezne kadrske službe pa za dve tretjini. Vedno sodelujoč z Društvom narodov, je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da okrepi avtoriteto te ženevske mirovne ustanove in bo tudi sedaj doprinesla svoj del ne le za materialno, temveč tudi za moralno razorožitev sveta.

PARIZ, 8. februarja. Poincaré objavlja v »Excelsiorju« daljši članek o razorožitveni konferenci, v katerem zagovarja v Ženevi stavljen francoske predloge. Tardieujev predlog, pravi Poincaré, ni le diplomatska gesta, ampak je dejanje, ki nima primere v zgodovini. Vprašanje razorožitve je trenutno najvažnejša občesvetovna zadeva, za katero daleč zaostajajo vsa notranje-politična, zunanje-politična, finančno-gospodarska in sploh vsa druga vprašanja. Samo v slučaju takega pojmovanja se bodo v Ženevi mogli doseči konkretni uspehi, in ne le prazne resolucije, ki bi bile brez vsakega stvarnega pomena.

Zasedanje banovinskega sveta

UVODNO POROČILO BANA DR. MA RUSIČA. — PRORAČUNSKA DEBATA.

LJUBLJANA, 8. februarja. Danes ob 10. uri je ban g. dr. Drago Marušič otvoril zasedanje banovinskega sveta. Banovinski svet zboruje tokrat v reprezentacijski dvorani bivše deželne vlade na Bleiweisovi cesti. Po otvoritvi je ban poročal o položaju v Dravski banovini, in sicer s posebnim ozirom na banovinski proračun. Ob otvoritvi je banovinski svet odposlal kralju in ministrskemu

predsedniku Petru Živkoviću vdanostno, odnosno pozdravno brzojavko. Sledilo je čitanje referatov o posameznih postavkah proračuna, ki se opoldne še nadaljuje.

Ker bo čitanje najbrže še pred odmorom zaključeno, se bo popoldne lahko že začela generalna proračunska debata. Trajala bo več dni.

DEMONSTRACIJA BREZPOSELNIH V ITALIJI.

RIM, 8. februarja. V Neapolju je večja skupina delavcev iz Maddalonija napadla neki pekovski voz in si prisvojila kruh. Morala je posredovati policija, ki je aretirala glavne napadalce in jih odvedla v

zapor. Večje in bolj nevarne so bile demonstracije v Decietu, kjer so nastopile večinoma ženske. Pri spopadu s policijo je bilo več oseb ranjenih. Krvave demonstracije brezposelnih so pa bile tudi v Beneventu in drugod. Položaj v južni Italiji je vedno bolj napet.

Vsako mišljenje bo moral gospodarski svet izročiti vladi najkasneje mesec dni po prejemu projekta. Ta rok bosta na izrecno zahtevo in v posameznih primerih podaljšala samo skupščina in senat s pristankom vlade. V svrhu svojega dela bo svet lahko zahteval podatke od vseh državnih in banovinskih samo-

uprav. Ostale podrobnosti bo določil poseben poslovnik. Prvi svet se bo sestel najkasneje tri mesece po podpisu tega zakona. Ker je minister dr. Kramer zahteval za predlog nujno postopanje, bo zakon o gospodarskem svetu najbrže že v prihodnjih dneh sprejet in potrjen.

PRED NOVO AKCIJO NA PRIMORSKEM.

TRST, 8. februarja. Včeraj je bila v Padovi seja pokrajinskih direktorjev fašistične stranke iz Julijske Krajine, Južne Tirolske in iz Zadra. Seji je predsedoval generalni tajnik Starace iz Rima. Kakor zatrjuje »Popolo di Trieste«, se je na tej seji razmotrival položaj v novih italijanskih pokrajinah. Starace je dal direktorjem navodila za letošnje akcije za asimiliranje omenjenih pokrajin. Akcije, ki bo enotna, bo podpirala tudi osrednja vlada.

PRED KOMUNISTIČNO VSTAJO V URUGVAYU.

MONTEVIDEO, 8. februarja. V vsem Urugvayu je opažati močno komunistično gibanje, ki prehaja že v priprave za revolucijo. Vojaštvo je noč in dan pripravljeno, da nastopi, čim bi bilo potrebno, tudi z orožjem proti prevratnikom. Straže na meji proti Braziliji so pojačane in strogo pazijo, da se ne vtihotaplja orožje.

ROPARSKI NAPAD NA BANKO.

NEWYORK, 8. februarja. V soboto popoldne je osem roparjev napadlo državno banko v Mavelandu v državi Indijana. Roparji so napadli uradnike in hoteli izropati glavno blagajno. Ker pa je zaradi obojestranskega streljanja postal položaj zelo kritičen, so bili roparji prisiljeni pobegniti. Skočili so v avtomobil in izginili. Pri spopadu z roparji so bili trije uradniki lažje ranjeni.

AMEIŠKO ZLATO V FRANCIJI.

NEWYORK, 8. februarja. V zadnjih 14 dneh so ameriške banke odposlale v Francijo za 98.268.700 dolarjev zlata, dočim se nadaljna pošiljatev v iznosu 12 milijonov že pripravlja.

PONESREČENA SVATOVSKA DRUŽBA.

DUNAJ, 8. februarja. Pri Iglavi se je prevrnil avtobus, ki je vozil veselo svatovsko družbo 36 oseb. Od teh je bilo 28 ranjenih. Ženin in nevesta sta po čudnem naključju ostala popolnoma nepoškodovana.

Nesrečna vrana.

Nenavadna avtomobilska nesreča se je pripetila te dni v Nemčiji. V avto nekoga trgovca se je zaletela vrana s tako silo, da je prebila sprednje steklo, in so drobci vozača ranili na obrazu. Pri tem je izgubil oblast nad vozom in je ta tresčil ob drevo. Trgovec je dobil smrtonevarne poškodbe, vrano pa so našli mrtvo v vozu.

Roparski umor pri belem dnevu.

Na Dunaju v okraju Hernals se je v soboto opoldne dogodil krvav zločin. Soprogov juvelirja Adelo Löw je v trgovini napadel neznan možki in jo za pulcom pobil na tla z nekim težkim orodjem; nato jo je zvrlel v šrambo zadaj za trgovino, izropal izložbo in izginil. Doslej ga še niso mogli izslediti. Juvelirjeva žena je umrla na dobljenih ranah že med prevozom v bolnico v rešilnem vozu. Morilec je odnesel draguljev v vrednosti 5000 šilingov.

Vlak obtičal v snegu.

Kakor poročajo iz Bukarešte, divjajo v jugovzhodnem delu Sedmograškega silni snežni viharji, ki so zametli vsa pota in železniške tise. Pri Bodoku je v snegu obtičal vlak. Snežni plugi mu ne morejo priti na pomoč, tako da je 60 do 70 potnikov v nevarnosti, da zmrznejo. Na cestah je več oseb zalotil snežni vihar in so zmrznili.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opoldne): Topleje, močnejše pooblačenje, lahke padavine niso izključene.

Novi banovinski proračun

NA SPLOŠNO SE BODO BANOVINSKE DOKLADE ZNIŽALE.

Danes prične v Ljubljani letošnje proračunsko zasedanje banovinskega sveta dravske banovine.

Banovinski proračun za l. 1932/33, s katerim se bo imel baviti banski svet, predvideva 111.951.978 Din izdatkov in istotoliko dohodkov, je torej za 4.400.721 Din nižji od lanskega. Sestavljen je po načelu kar največ mogoče štednje, zlasti kar zadeva osebne izdatke in dotacije banovinskim podjetjem in zavodom, pri čemer pa niso prizadete neobhodne potrebe javnih del, socialnega skrbstva in narodnega gospodarstva.

Največji del izdatkov odpade na javna dela t. j. pred vsem za ceste, in se za te izdatke namerava uvesti zmerna taksa za nakladanje in razkladanje železniških tovorov. Za kritje izdatkov za naloge, katere je morala banovina prevzeti po zakonu o zdravstvenih občinah, se namerava pobirati 10% na zdravstvena doklada. S tem se pa splošna obremenitev z dokladami v dravski banovini ne poveča, ker so zdravstveno doklado pobrala že poprej zdravstvena okrožja, ki so prenehala s 1. aprilom 1931.

Kakor je ban izjavil novinarjem, bo banska uprava posvečala vso skrb, da

se znižajo občinske doklade, kakor tudi doklade okrajnih cestnih odborov, tako da je pričakovati, da se bodo na splošno v letu 1932 znižale doklade v dravski banovini vsaj za okrog 15—20%.

Banovinska doklada na neposredne davke ostane nespremenjena, istotako ostanejo nespremenjene izmere trošarin, taks in drugih banovinskih davščin. Taksa na živinske potne liste, ki je bila lani med proračunskim letom znižana, se bo pobirala v tej znižani izmeri. Davščina na hiše, ki so oproščene državne neposredne davka, ki je bila lani ukinjena, se tudi letos ne bo pobirala.

Glede na nazadovanje konsuma je tudi predvideni donos banovinskih trošarin na alkoholne pijače znižan od 37 na 31,5 milijona. Znatno je v proračunu znižan tudi predvideni donos prispevkov avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo javnih cest, in sicer od 4 na 1,5 milijona Din.

V pogledu kuluka je banska uprava pripravljena priznati nadaljnje olajšave. Do 15. januarja je banska uprava prejela od odkupnih za kuluk okoli 2,5 milijona dinarjev.

Nezgodna na ulici.

Včeraj dopoldne je doletela na Vrbanovi ulici 64-letnega upokojenega železniškega uradnika Viktorja Gašperiča huda nezgoda. Na zaledenem pločniku je starčku spodrsnilo, da je padel in si pri tem zlomil levo nogo in močno poškodoval tudi levico. Prenesli so ga na dom; ker pa je čutil vedno hujše bolečine, so poklicali rešilni avto in ga prepeljali v splošno bolnišnico.

Razne nezgode.

V Spodnjem Radvanju je spodrsnilo včeraj popoldne že priletni ženci Mariji Salamonovi. Rečica je padla in si zlomila desno nogo. — Pri drsanju na Treh ribnikih pa je padel 11letni dijak Herman Seferd in se močno ranil na nogi. — Danes dopoldne je padel z voza dečak Anton Markežič na Tezmem in si zlomil desnico v zapestju. Vsi ponesrečenci so zdravijo v tukajšnji bolnici. — V bolnico so pripeljali včeraj dopoldne tudi gostilničarja Karla Bergeza iz Rač, ki ga je nekdo napadel in težko poškodoval na glavi.

Zborovanje učiteljskega društva.

Mariborsko učiteljsko društvo bo zborovalo v sredo 10. februarja ob 9. uri na I. deški osnovni šoli v Razlagovi ulici. Na dnevnem redu je poleg običajnih poročil funkcionarjev tudi predavanje: »Film kot učilo v moderni šoli«, kjer se bodo razkazali tudi primerni filmski aparati za šolo.

REDUTA RAPIDA
pustni torek v
UNIONU

Poslovalnica

„Kmetijske eksp. zadruga zapečateni

Nemalo senzacija je vzbudila v našem mestu v soboto zvečer vest, da je policija zapečatila poslovne prostore »Kmetijske eksp. družbe« na Aleksandrovi cesti in aretirala njene voditelje.

Na zahtevo tukajšnjega državnega pravdnika je izvršil zaplenitev vseh poslovnih knjig in aretacijo štirih funkcionarjev družbe okrajni policijski nadzornik g. Canjko z več detektivih. Vse štiri aretirance so zasliševali včeraj dopoldne na policiji, popoldne pa so jih izročili tukajšnjemu sodišču.

Kmetijska eksp. družba se je bavila tudi z živlenskimi in nezdognim zavarovanjem in vršila zelo živahno propagando zlasti med podeželskim ljudstvom. V kratkem času, odkar je bila ustanovljena, je razširila svoj delokrog po vsej Sloveniji, ustanovila podružnico v Ljubljani in celo v Zagrebu. Mobilni-

rala je veliko število poverjenikov, agentov in potnikov, baje okoli 400 moških in ženskih, ki so akvirirali za družbo in pridobivali zavarovance. Na Aleksandrovi cesti si je bila ustanovila veliko pisarno pod ravnateljstvom g. Kende in pred kratkim kupila tiskarno »Ažbe« v Mariboru za 550.000 Din in neko hišo na Aleksandrovi cesti za 1.560.000. Zadruga je imela nalogo vnovčevanja vseh kmetijskih proizvodov svojih članov, nabavo vseh potrebščin zadrugnikom, izvrševanje vsakovrstnih poslov za povzdigo splošnega gmotnega položaja članstva, dajanje posojil in materijelno in moralno podpiranje svojega članstva. Ustanovila pa je zadruga tudi podporno sekcijo, oziroma oddelek za posmrtnine, ki je v primeru smrti zadrugnega člana izplačal svojem podporo do zneska Din 18.000.

Najlepši in največje eji

Pustni torek

Kabaret • bitka s seipenlinami
Velika kavarna

Večer veselih pesmi

Glasbene Matice jutri v Narodnem domu bo njena prva prireditev v tem stilu. Nastopi okrog 100 pevcev s koroškimi, prekmurskimi, dolenskim in gorenjskimi narodnimi pesmami in zdravicami. Dasi je program vseskozi pester in humorističen, mu daje zbor namenoma obliko pravega koncerta in ga bo proizvajal tudi z največjo preciznostjo. Zato bo imel tudi prvi del večera na zunaj obliko koncerta in se ne bo sedelo po mizah, ampak na nenumiranih stoli. To se pravi, kdor prej pride, bo lepše sedel. Po pevškem nastopu bo pa družabni večer z vojaško godbo, v II. nadstropju pa radio. Ker je to edina slovenska prireditev v torek zvečer, bo gotovo dobro obiskana. V dvoranah se že kuri od nedelje.

Pregled motornih vozil.

Pregled vseh avtobusov, avtotakšijev in tovornih vozil bo 9. t. m., na 10. in 11. f. m. pregled vseh osebnih in ostalih tovornih vozil, 13. t. m. pa pregled vseh motornih koles na področju predstojništva inestne policije. Lastniki motornih koles se morajo zbrati s svojimi vozili doiočenega dne ob 14. uri na Samskem trgu pred policijo, pregled vseh drugih motornih vozil pa bo v garaži mestnega avtobusnega podjetja v Plinarniški ulici. Vozači morajo prinesiti s seboj vse potrebne listine, zlasti spričevalo o preizkušnji in potrdilo o zadnjem pregledu.

Vlomilec pod mizo.

Ko je ravnatelj klasične gimnazije dr. Tomišek hotel v soboto okoli 22. ure stopiti za trenutek v svojo pisarno, je opazil pri odpiranju vrat, da s ključavnico nekaj ni v redu. V tem je tudi že zaslišal v pisarni ropot, nakar je vrata hitro zaklenil in obvestil o tem stražnika, s katerim sta se podala skupno v pisarno. Pod ravnateljevo mizo sta našla mladeniča, ki je ves preplašen jel pripovedovati, da je hotel poiskati in si ogledati neke listine, ker je bil svoječasno učenec tega zavoda. Stražnik je odvedel fanta v policijski zapor, kjer ga bodo danes zaslišali.

Iz šolske službe.

Z odlokom ministrstva prosvete je imenovan za profesorja v VIII. položajni skupini g. Josip Karba, suplent tukajšnje realne gimnazije. Na tukajšnje državno žensko učiteljske pa je premeščen g. Miroslav Irgoš, strokovni učitelj na realni gimnaziji v Otočen. Strokovni učitelj g. Josip Bervar na mariborski realni gimnaziji pa je trajno upokojen.

Iz železniške službe.

Po službeni potrebi so premešeni: Anton Škrobar, šef postaje Dolnja Lendava, v Maribor glavni kolodvor, blagajnik Franc Čihocki iz Maribora v Ljubljano in prometni uradnik Mato Mihačević iz Čakovca za šefa postaje v Ormož.

Službeni list

dravske banovine prinaša v 10. številki med drugim tudi naredbo o izdajanju potrdil o imovinskem stanju, pravila o pregledu in žigosanju taksametrov, norme za portlandcement, nove pristojbine v telefonskem prometu z Romunijo, nadalje seznam držav, ki so ratificirale svetovno poštno konvencijo in razne druge objave.

Kmetijske službe.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino obvešča tem potom vse večje posestnike in sorodne kmetijske obrate, da se je priglasilo društvenemu tajništvu (Kranj) večje število absolventov raznih kmetijskih strokovnih šol, ki želijo nameščenja kot kmetijski oskrbniki, pristavi, praktkantje itd. Interesenti, ki reflektirajo na kakega nameščenja kmetijske stroke, so ponovno vabljene, da se obrnejo na omenjeno društvo, ki jim bo rado postreglo s potrebnimi pojasnili.

Jutri vsi v hotel »Orel«

na veliko pustno vrvenje. Na Pepelnico že ob 4. uri zjutraj odprto.

Večerni kuharski tečaj

na zavodu »Vesna« v Mariboru se začne v petek 12. t. m. ob pol 18. ur

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor I

javlja vsemu članstvu tužno vest, da je umrla članica sestra Lukežič Lidija. Pogreb predrage sestre bo jutri v torek 9. t. m. ob pol 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. — Članstvo se pozivlja, da se udeleži pogreba v čim večjem številu z znaki. 489

Golouhova

„Gro'eska sedanjosti“

Po Ivanu Cankarju Slovenci nismo imeli pisatelja, ki bi s tako jedko satiro ožigosal sodobnost, kakor jo je Rudolf Golouh v »Gro'eski sedanjosti«, ki je v soboto doživela svojo krstno predstavo v našem gledališču. Dočim pa je Cankar postavil na oder le našo domovino, je Golouh upodobil ves sedanji politični svet, katerega je sšlekel do nagega in ga pokazal občinstvu: »Glejte ga, tak je!« Jedka, si no jedka je ta satira, a priznati moramo, da ni nepravilna. Oblika dela in satirična poanta sta groteskni, ker je, kakor pravi avtor sam, tudi sedanjost groteskna. Prav v tem je glavna moč dela in vzrok, da je uspelo.

Golouh je zgrabil problem s prave strani in ga tudi pravilno izoblikoval, in če bi bil svoji stvaritvi dal še neko psihološko os z notranjim in zunanjim dogajanjem od začetka preko zapletljajev do zaključnega viška, bi bila to sploh najboljša groteska ali komedija, kar jih je ustvarila povojna doba. Vrata bi ji bila odprta v ves svet. Tako ji žal ta važna dramska komponenta manjka. Namen pa dosega kljub temu.

Režiser g. Jože Kovič je ustvaril iz Golouhovega teksta kongenialno tvorovno. Njegova režija je pravilno postavila temelje delu na groteskno stilizacijo, ki je dosegla posebno mestoma zelo veliko uspehe. Skladnost med idejo, tekstom, scenerijo, režijo in igro je bila popolna. Razni domisleki so presenetili, tako n. pr. že sam začetek s tarčo, v katero odda strelec iz orkestra strel, da tako ponazori lutkovni značaj režije te groteske sedanjosti, neposredne sodobnosti.

Skladno z delom in režijo so tudi posamezni igralci odgrajali svoje vloge. Že maske same so govorile vsaj toliko, kolikor govorene besede. Število nastopajočih oseb je veliko in vsaka vrši svojo določeno funkcijo, tako, da prav za prav ni glavnih in postranskih vlog; samo večje in manjše so, sicer pa vse važne. Zato posamezni igralci niso toliko tvorca individijev, ampak bolj delov ali drobcev kolektive. Kljub temu je seveda tudi tu delovala osebna umetniška moč posameznikov in ustvarjala diferenciacijo, a nikoli ne kvarno za skrupnost. V celoti so bile vse vloge dokaj dobro in skladno izoblikovane.

Dobro karakterizirani so bili diplomati, člani mednarodne komisije Mariand Pavle Kovič, Oil Lain Maks Furijan, dr. Straussmann VI. Skrbineš, Pandolin Hinko Tomašič, Panandopulo Edo Grom in Špacky Pavel Rasberger. Enako sta bila posrečena atašeja Jože Kovič in Rado Nakrst. Marionetno-groteskne ženske vloge županje, Marine in dek'e so verno odigrale ga. Dragutinovičeva, ga. Savinova in gđe. Starčeva. Župana je upodobil Stanho Stankovič, občinske sekretke so podali Medven. Plaž. Gorinšek in Tovornik, vojake Medvedič, Čamer, Kobilica in Šauperl, občinskega slugo in Amerikanca pa Herostovič in Fran Lobnik. Poleg teh so bili na odru tudi še Japonci, Indijci, občinarji in občinarke.

Občinstvo se je izborna zabavalo in je nagradilo avtorja, režiserja in igralce z navdušenim odobravanjem. Avtor je bil ponovno poklican pred zastor in je prejel več vencev in šonkov cvetic. Po predstavi je bila v Grajski kleti še intima proslava krstne predstave. Obisk bi bil lahko boljši, kljub plesu pri »Unionu«.

Sreda: pojedina slaničkov s koncertom in kabaretom samo v Veliki kavarni.

V zemlji smehljaja — groteska sedanjosti

POSEBNO POROČILO S SOBOTNE MAŠKERADE V »UNIONU«.

Sicer dežela tam na daljnem vzhodu ni več nikaka »Zemlja smehljaja«, ampak vse kaj drugega. Povodnji in potrešji, pokolji, lakota in zdaj celo vojna fušija — to je mogoče dandanes tudi smeh, a strašno spačen in krvav... Pa je ISSK Maribor priredil svojo letošnjo reduto z motom »V zemlji smehljaja«, ker je to pač zdaj aktualno, v opereti kakor v vsej resničnosti: v kinu in gledališču, Tauber »Tvoje je to srce...« v radiu in na vsaki drugi gramofonski plošči, in na vsaki drugi Kitajski, Kitajski v časopisih vsak dan Kitajski, Kitajski — torej je vsekakor zrela za ples, saj je itak dandanes vse skupaj ironija, — groteska sedanjosti, ki sili našemu Rudolfu Go'ouhu v satirično pero.

In z devizo »Kinezariji svijuzi zemalja, ujednite se!« so se torej zgrnile trume pravih in maskiranih pripadnikov »Zemlje smehljaja« — v smislu groteske sedanjosti seveda rečeno, da ne bo kake zamere! — so se zgrnile kakor povsod po vsem svetu, kjer je zdaj predpust in vesele redute, tako tudi v našem štajerskem Meranu, na predvečer pustne nedelje v Peking, ki se mu pravi pri nas »Union«.

Pa moramo priznati: Dvorana »Uniona« je bila prav srečno dekorirana — čisto v slogu — ceo Piccardova gondoja je inela kitajski nastroj, kakor se spoleh. Že ob 8. uri se je dvorana začela polniti z maskiranimi Kitajci in drugimi Evropejci (tudi iz mednarodne koncesije), ki so se pripeljali v avtomobilih, fiakerjih in drugih »rikšah«, večnoma pa so jo primahali peš — kuliji pač eni kakor drugi. Kaj se hoče, kriza...

In se je kriza vsakemu več ali manj poznala vso to vesele noč... Se ni nič kaj preveč konzumiralo, davno ne toliko kakor v prejšnjih časih, ampak kar se židane volje tiče, te pa ni bilo nič

manj ko v nekdanjih boljših časih, če je ni bilo še celo več — groteska sedanjosti! In hec je hec, pust je pust.

Pa je tako ta tradicionalna prireditev ISSK Maribora bila zopet najlepša prireditev letošnje mariborske predpustne sezone.

Sicer, motivu primernih kostumov je bilo bolj malo, a ti so bili pristni in so splošno vzbujali pozornost Evropejcev.

Uprav krasen je bil diskretno zeleni pijama gdčne Danuše Vodebove; dražestna gejša gdč. Maderjeve in skupina roza-črnih pijam, (gospa Sonja Loosova, Hedy Sevnik-Pečnikova, Zora Ravnikova, Rosnerjeva, Richterjeva, Šerčeva, Lautnerjeva, Vidmarjeva in Melly Pečnikova). Kostumi so bili slični onemu, ki ga nosi rumena filmska zvezda Amny May Wong, in si je tudi skupina nadela to ime. Razen tega je bilo še nekaj drugih prav lepih kostumov, med njimi krasna Benečanka (gdč. Nade Kuharjeve). Vseh pa ni mogoče naštevati, manjka nam prostora.

Razpoloženje na maškeradi je bilo kolosalno, razigranost in razposajenost rekordna, plesalo se je do onemoglosti, — saj White Star Jazz zna svirati, da se tudi fiistrom privzdigujejo pete, in bufeji, kjer so požrtvovalno stregle ljubeznive dame (samo cene so bile preveč á la Šanghai, kjer je zdaj velika draginja!) so bili bogato založeni z najrazličnejšimi dobrotami, — skratka: vse come il faut!

In ko so se zjutraj veseljaki iz »zemlje smehljaja« vračali na svoje domove, so se srečevali z onimi, ki so rano šli na delo ali pa v cerkev... in mogoče so bili med njimi, ki sploh nimajo niti postelje niti kruha, — groteska sedanjosti!

borska tekmovalca Ljuban Mušič od SPD Maribor in Jurič (MSK). Prvi se je v teku na 17 km plasiral kot 14. pred Juričem, Neumanom itd. Ker jih je startalo 63, je to mesto zanj prav častno. Drugi pa je dosegel v splošni kvalifikaciji celo 8. mesto. Popravljal se je pri skokih s skakalnico z zelo lepim skokom na 26 m.

Daru te za pomožno akcijo!

Sport

Tekme v Kranjski gori

Lep uspeh Mariborčanov.

V soboto in nedeljo so bile v Kranjski gori tekme za državno prvenstvo v kombiniranem smučanju. Uspehi so sijajni, saj se je našim smučarjem posrečilo premagati vse inozemske tekmovalce. Odlično sta se obnesla tudi naša mari-

Rumene žene v prošlosti in sedanjosti

OD SUŽENJ IN TRPINK DO ENAKO PRAVNOSTI Z MOŠKIM IN POPOLNE SVOBODE.

O kitajski ženi je filozofiral Kitajec: »Žena je manjvredno bitje, a na manjvredno se večvredni ne ozira. Vse, kar je pod nogami, zasluži samo prezir. Ono, kar je nekaj vredno, ne more ležati v prahu, ampak se dvigne v višavo, zahteva svoje pravice, bori se zanje in jih uživa. To je moški, a ono v prahu, umazano, vredno prezira in slabotno, je ženska«. Kitajec je pač sofist.

Zato je bila ženska tista, ki je trpela zaradi te revne in negativne filozofije. Kitajska ženska je sploh trpela že od svojega rojstva dalje, a vzporedno z njenim doraščanjem in staranjem je rastle tudi njeno trpljenje in gorje. In sen o ljubezni? Ni ga poznala, ni ga sploh smela poznati. Poročili so jo s človekom, katerega poprej sploh ni poznala. Starši so jo enostavno prodali, napravili so dobro kupčijo in zato vse tisto, kar je doživela v zakonu, ni bilo ljubezno, bilo je le poklicno porajanje otrok in brezpogono suženjstvo. Še celo materinske ljubezni ji tradicija ni dovoljevala, saj po splošnem običaju ni smela sedeti za mizo, pri kateri so ledli njeni sinovi. Bila je, kakor je dejal nek kitajski pisatelj: »senca in odmev hiše«. Senca po svojem položaju in pomenu, a odmev na ono, kar moč zapoveduje. Kitajka tudi ni bila nezvesta; nezvestobe v zakonu sploh ni poznala, ker ni poznala ljubezni in nje-nega smisla. Pa tudi če bi vse to domela in bi postala nezvesta, bi jo bila doletela najstrožja kazen — smrt, ker njen mož, njen gospodar ni poznal milosti.

Tako je živel kitajska žena do izvojevanja svoje svobode. S tem trenutkom se je njen položaj temeljito spremenil:

in danes je njena vloga v javnem, celo tudi v narodnem in političnem življenju, dokaj velika in pomembna. Z moškimi je v vsakem oziru docela enakopravna. Zakone sklepa po svoji lastni volji in ima tudi pravico do vseh dedščin, katere poprej nikdar ni imela. Kakor moški, hodi lahko tudi ona v vsako šolo, stopi lahko v vsako zasebno in državno službo, bavi se s sportom, neguje telo in njena beseda se povsod upošteva. Do teh pravic pa je prišla po neskončno dolgi borbi, zato jih tudi ve ceniti in varovati.

Skoraj istotaka kakor kitajske, je bila nekoč tudi usoda japonske žene. »Naj nas nebo obvaruje pred viharjem, potresom in — očetom!« tako so nekoč molile japonske žene, in ta kratka, a jasna molitev dokazuje bolj kakor debele knjige, kakšen je bil njihov položaj napram moškemu. Japonska žena je bila tedaj ali v hišo zaprta gospodinja ali pa gejša, odnosno plesalka in stvar za razvedrilo, igračka, katero si je za nekaj srebrnikov ali zlatnikov lahko vsakdo kupil, zato da jo je potem, ko se je je naveličal, lahko zopet zavrgel in pozabil, kakor da je sploh nikoli ni bilo. Japoncu ni bilo nekoč čisto nič nemoralno, če je svojo hčerko že kot malo dete komu prodal, da jo je vzgojil za gejšo, ki mu je pozneje donajala velik zaslužek. To je sploh bilo splošno v navadi in obstojali so o tem celo veljavni predpisi, ki so bili razveljavljeni šele v drugi polovici prejšnjega stoletja, ko je borba japonske žene za emancipacijo vse bolj in bolj napredovala.

Japonska žena je bila, kakor kitajska, najnižji član redbine, za katerim niti ime ni ostalo. Zato je bil vsak Japonec ne-

Zanimivosti iz Primorja

Iz goriške pokrajine. V Tolminu so zborovali zastopniki mlekarn iz Gorenje in Srednje Soške doline. Dr. Marsan jim je priporočal, da naj ne otvarjajo novih mlekarn, marveč naj skrbje, da se bo število članov pomnožilo, pa bo uspeh mlekarn zasiguran. Dr. Tonizzo hoče imeti v Tolminu veliko mlekarno, ki bo služila za vzor vsem drugim. S pomočjo vlade se otvori »Latteria didattica«, ki bo vodila tolminsko in bovško mlekarnstvo. Vsa organizacija bo v fašističnih rokah in vsi mlekarniki morajo biti fašisti. Dopolavoristične organizacije iz vse Julijske krajine so priredile smučarski izlet v planinski svet Črnega vrha nad Idrijo. Udeležnikov je bilo 2500. Pri smučarski tekmi na 12 km so bili najboljši Goričani. Navzoč je bil goriški prefekt Tiengo poleg drugih fašističnih hijerarhov in iz Rima je prišel prof. C. Viganò kot zastopnik centralnega dopolavorističnega vodstva. Gre zato, da se potom dopolavora osnuje trdna smučarska organizacija vzdolž vzhodne meje, da jo bo fašistična mladina, ki mora biti vedno na vse pripravljena, poznala tudi v ostri zimi. — Včasih so smeli kmetje po državnih trnovskih gozdovih nabirati razno suhljad. Razglašeno ni bilo, da je to zdaj prepovedano, in tako sta šla 56letni Alojzij Štok in njegov sin Leopold v gozd, kjer pa so ju prišli gozdarski miličarji, še preden sta kaj nabrala. Pozvana pred sodnike v Gorici sta bila obsojena vsak na 6 mesecev zapora in globo 300 lir.

Iz tržaške pokrajine. Koncem 1929 je bilo v Trstu 333 velikih trgovin z jestvinami in 1478 malih. Zdaj je prvih 322, drugih 1475. Velikih trgovin z drugim blagom je bilo predlanskim 438, zdaj jih je 428, število manjših trgovin se ni izpremenilo in znaša 1519. Prodajalcev na stojnicah in krošnjarijev je 1100 in 254. Stanje trgovin je slabo. Večina životari. Preveč jih je. Sedanja gospodarska kriza za jih bo uničila še celo vrsto. V Trstu so zvišali ceno belemu kruhu za 10 centezimov pri kilogramu. Ker je cena moki zelo poskočila, je pričakovati skoro tudi zvišanje cene navadnemu kruhu, kar bi hudo zadelo revne sloje. — Na učiteljski v Trstu je 260 učencev in 970 učenek, na obeh učiteljskih razredih tržaške občine pa 45 učencev in 45 učenek. V Milanu se borijo za ločitev učiteljskih v moška in ženska, kar bi mor-

da privabilo v učiteljski stan več moških. Enako želijo v Trstu tako ločitev z namenom, da bi več domačih Italijanov prišlo v učiteljske službe v Julijski krajini, v katerih prevladujejo ženske. Toda fašistični režim namešča po šolah med »drugorodci« le svoje ljudi iz starih provinc.

Iz istrske pokrajine. Med »starimi« in »novimi« Italijani v Istri so se razvila ostra nasprotstva. Naval iz starih provinc na Istro je ogromen. »Regnicolo« ima povsodi prednost. Albanese se imenuje oni istrski Italijan, ki je bil pred leti zabrusil fašistom v brk ostro besedo, da se Istra upravlja kot kolonija. Istrski fašistični pokrajinski tajnik Reli-Ražem je omenjal ta nasprotstva, ko je predstavil prefektu novi fašistični direktorij, sestavljen iz »novih« in »starih« Italijanov, in rekel je, da mora s fašistično močjo še letos prevladati spoznanje, da so v Istri samo Italijani in ne novi in ne stari. — Družina Ruzzier v Piramu je prestopila v pravoslavno vero.

Te dni je posetil Ruzzierjeve neki pravoslavni duhovnik iz Trsta. Ko je odhajal, ga je pričakala množica žensk in otrok, nahujskana od fašistov, in ga opsovala z divjimi krikli. Orožniki so imeli dosti posla, da so odstranili ženske in spremili duhovnika v pristan, kjer je stopil na ladjo in se vrnil v Trst. — Z barko sv. Frančiška so se odpeljali iz Kopra štirje ribiči proti Gradežu na lov na »sardončke«. Zadrževala je burja, prevrnila barko in ribiči so utonili. Barko so našli čez dva dni pri Chioggi in na njenem dnu trupli dveh ribičev. O ostalih dveh ni nobenega siedo.

Kam pa?

Kmečki očanec pride v mesno trgovino, da si kupi pipo. Poskuša drugo za drugo, vtikaje jih v usta. Pa mu reče prodajalka: »To se pa ne spodobi, da vtikate pipo v usta!« — »Ej, gospodična,« pravi očanec, »kam ja pri vas v mestu ljudje vtikajo pipe?«

Prijateljstvo.

»Prijatelj, ali mi moreš posoditi 100 Din?«
»Posodil bi jih že, ampak se bojim, da bi se potem ne razdrlo najino prijateljstvo...«
»Hm, dovóli, — mar sva midva prijatelja?«

Literarna slava

reduciranega uradnika

Nedavno so »Times« objavile kratko vest, da je neki Franc Kormendy iz Budimpešte prejel veliko literarno nagrado 1000 funtov, katero je razpisala njihova redakcija. Ta vest je v budimpeštanskih literarnih krogih izzvala seveda pravo senzacijo. Kormendy tamkaj sploh ni bil znan kot pisatelj, temveč le kot reduciran bančni uradnik, ki je že leto dni brez službe.

Stvar pa je bila taka le: Kormendy je pred nekaj meseci slučajno čital razpis omenjene nagrade, za katero so mogli tekrovati pisatelji vseh narodov, ne glede na književni jezik. In ker je imel dosti časa za pisanje, je bolj za zabavo kakor za drugo napisal roman z naslovom »Pustolovščina v Budimpešti«. V njem je opisal prav za prav svoje lastno življenje.

Ker so mnogi madžarski pisatelji poslali svoja dela v London, je tudi Kormendy oddal na pošto rokopis »Pustolovščine v Budimpešti«. Kmalu nato je na svoje delo in razpisano nagrado popolnoma pozabil, saj je moral misliti na vse bolj važne stvari — na svoj vsakdanji kruh. Nekega dne pa ga je znanec opozoril na časopisno vest, da je bila njemu prisojena prva nagrada. Bil je seveda neznansko presenečen, ko je kar čez noč postal slaven pisatelj, a tudi vsaj zaenkrat materialno preskrbljen, saj je 1000 funtov prav čedna svota. Po Budimpešti se sedaj o Kormendyju mnogo govori in novinarski klub mu je nedavno priredil slavnostno večerjo.

Njegov zajtrek.

Zdravnik: Vi morate vsako jutro na tešče popiti čašo mlačne vode.

Pacijent: To že itak storim vsako jutro, samo da imenuje to moja gospodinja.

Šbominjajte se CMD

Curren Bell.

40

Lowoodska sirota

»Ah! Kar zna, pa zna — nihče bolje od nje«, je potrdila Lea s posebnim poudarkom, »in vsaka bi je ne mogla zamenjati, za ves denar ne, ki ga prejema.«

»To pa verujem!« je bil odgovor. »Čudim se, ali gospodar —«

Dninarica je hotela nadaljevati, a zdajci se je Lea okrenila in me zapazila; takoj je namignila svoji družici, naj molči.

»Ali ničesar o tem ne ve?« je šepnila dninarica. Lea je odkimala in pomenek je bil seveda končan. Vse kar sem mogla tedaj posneti, je bilo to, da so v Thornfieldu čuvali tajno, ki mi je nihče ni smel razodeti.

Četrtek je prišel. Vse je že bilo od prejšnjega dne pripravljeno. Preproge so bile pogrnjene, zastori obešeni okoli postelj, ki so bile prekrite s snežnobelimi odejami, toaletne mizice so bile v redu, pohištvo očiščeno, cvetlice razdeljene po vazah. Po sobah in dvoranah je bil tak lesk in blesk, kakor ga le zmorejo človeške roke. Tudi veža je bila očiščena in velika ura in stopnice in opore stopnišča so se svetile, kot da bi bile iz stekla. V jedilnici so se lave svetile od srebra. V sobah in bučarjih so stali lonci s tujimi rastlinami.

Popoldne je bilo. Gospa Fairfax je oblekla najlepšo svileni opravo, nateknila rokavice in si obesila za pas zlato uro, ker bi morala sprejemati goste. Tudi Adelka je hotela biti lepa, dasi sem bila uverjena, da je kar prvi dan ne bodo predstavljali gospodi. A da ji ugodim, sem dovolila Zofki, naj jo obleče v kratko, volneno opravo. Meni ni bilo treba mnogo izbirati, ker ni bilo nobene nade, da bi me kdo poklical iz šolskega svetišča. To mi je zdaj postala učilnica, udobno svetišče in »zavetišče v dneh čemera«.

Bil je mil, jasen pomladni dan, eden tistih, ki so konec marca in početkom aprila pravi glasniki vigeedi. Nagibal se je že proti večeru, a bil je še vedno topel in sedela sem z ročnim delom pri odprtem oknu v učilnici.

»Pozno je že«, se je pritoževala gospa Fairfax, ko je vstopila v šumeči opravi. »Veseli me, da sem naročila obed za celo uro pozneje, kot mi je velel Mr. Rochester. Saj je šesta že minila. Poslala sem Ivana k vnanjim vratom, da pogleda, ali se že bližajo. Odonod se vidi daleč proti Millcoteu.«

Stopila je k oknu. »Lejte ga, tu je!« je vzkliknila in se nagnila skozi okno. »No, Ivan, kaj je novega?«

»Prihajajo, gospa,« je bil odgovor. »V desetih minutah bodo že tu.«

Adelka je planila k oknu. Sledila sem ji: skrila sem se za zastor tako, da me ni mogel nihče videti, dočim sem mogla točno vse opazovati.

Zelo dolgo se mi je zdelo čakanje, končno pa sem začula drdranje koles. Štirje jahači so pridirjali po privozu in za njimi sta prihajali dve odprti kočiji, polni tenčic in mahljajočih peres. Dva jahača sta bila mlada, zala gospoda. Tretji je bil Mr. Rochester na svojem vrancu Mesroure; Pilot je skakal pred njim. Poleg njega je jahala dama, prihajala sta prva od vseh. Nje škrlatasta jahalna obleka se je malone vlekla po tleh. Nje tenčica se je vila po vetru, skozi njene presojne nabore so se svetili bujni črni kodri.

»Gospodična Ingram!« je vzkliknila gospa Fairfax in odhitela na svoje mesto pred grajsko vežo.

Jahači so podili konje po vijugah privoza, potem so izginili za gradom in nisem jih več videla. Adelka je moledovala, naj jo pustim pred grad. Posadila sem si jo na kolena in ji prigovarjala, da ne sme niti misliti na kaj takega, da bi šla pred dame, ne zdaj ne pozneje.

če ne pošljejo ponjo, sicer bi se Mr. Rochester ujezil. »Naravnih solz je nekaj lila«, ko sem ji to pravila, a ko sem začela gledati, se je odločila, da jih obriše.

Veseli hrup se je zdaj razlegal po veži. Nizki moški glasovi in srebrni damski zvoki so se lepo ujemali, a izmed vseh je bilo slišati zvočni glas thornfieldskega gospodarja, ki je pozdravljal krasne in elegantne goste pod svojo streho. Potem so po stopnicah prihajali lahni koraki, drobne nožice so stopicale po hodnikih, slišali so se prijazni smehi, odpiranje in zapiranje vrat, potem pa je za nekaj časa vse utihnilo.

»Obleko menjajo«, je šepnila Adelka, ki je prisluskovala in zasledovala vsako kretanje gostov, in je vzdihnila: »Če je mama sprejemala posete, sem jim povsod sledila, v salon in v njih sobe. Večkrat sem videla, kako so hišne česale in oblačile dame, in bilo je tako zabavno. Tako se človek uči!«

»Ali nisi lačna, Adelka?«

»Da, gospodična. Saj je že pet ali šest ur, kar nisimo jedli.«

»Dobro, medtem ko so dame v sobah, stopim v kuhinjo in poizkusim kaj dobiti za obed.«

Oprezno sem se izmuznila iz svojega zavetišča in šla po skritem stopnišču, ki me je naravnost privedlo v kuhinjo. Tu si videl le ogenj in vneto. Juha in riba sta bili skoro kuhani, in kuharica je bila telesno in duševno tako razpoložena, da bi utegnila v hipu vzplamteti. Dva kočijaža in trije strežaji so stali ali sedeli v družinski sobi okoli ognja. Hišne so bile bržkonč v sobah pri svojih gospah. Novi služabniki, ki so jih bili najeli v Millcoteu, so rogovili po vsej hiši. Ko sem bila srečno prebrodila ta metež, sem stopila v shrambo. Tam sem si prilastila hladno pišče, hleb kruha, nekaj torte, dva kroznika in vilice in nož. S tem plenom sem hitro pobegnila. Prišla sem srečno na hodnik in sem baš zapirala vrata za sabo, ko me je opozorilo jačje mrmrjanje, da kanijo dame zapustiti sobe. Nisem mogla v učilnico, da bi ne šla mimo nekaj vrat in bi ne bila v nevarnosti, da me presenetijo z bremenom jedil. Zato sem se zaustavila na koncu hodnika, ki ni imel oken in je bil po navadi mračen, zdaj pa čisto v temi, ker je bilo že solnce zašlo.

V tem hipu so prihajale lepe tujke druga za drugo iz sob. Vse so bile vesele in razigrane, njih obleka se je kar svetila v temi. Za trenutek so se zbrale na drugem koncu hodnika in se vneto in živo pogovarjale. Potem so šle po stopnicah skoro tako brez šuma, kot se vali megla po hribu navzdol. Njih skupni nastop me je porazil po svoji izredni eleganci; kaj takega še nisem bila nikoli videla.

Našla sem Adelko pri vratih učilnice, ki so bile le priprte; kukala je skozi nje. »Kako krasne dame!« je vzdihnila angleški. »Oh! Kako rada bi šla za njimi! Ali mislite, da bo Mr. Rochester hitro po obedu poslal po naju?«

»Ne, tega pa res ne mislim. Mr. Rochester ima danes dosti drugih skrbi. Nič ne marajte drevi za dame. Morda jih vidite jutri. Tu imate obed.«

Bila je res lačna in pišče in torte so jo za nekaj časa edino zanimale. Bilo je prav pametno, da sem si bila zagotovila to kosilce, sicer bi bili ostali lačni, in tudi Zofka bi se bila mogla z nama postiti; vse tri hi ne bile dobile niti koščka, ker so bile ženske v kuhinji prezaposlene, da bi se bile brigale še za nas. Zaslodka niso zanesli v obednico pred deveto uro in ob desetih so še vedno tekali strežaji s podneski in kopami za kavo. Dovolila sem Adelki, da je smela mnogo dalje bedeti kot po navadi, ker mi je izjavila, da na noven način ne bo mogla zaspati, dokler bodo v pritličju odpirali in zapirali vrata in se mešali po hiši. Razen tega bi tudi utegnil poslati Mr. Rochester po njo, je dosta-

vila, ko bi bila že razpravljena »in potem — kaka škoda!«

Pravila sem ji zgodbi tako dolgo, kot jih je hotela poslušati in potem sem šla na izpremembo ž rjo na hodnik. Luč v veži je gorela in dektivo je ogledovala čez naslon strežnike, ki so hiteli zdaj v dvorano, zdaj zopet iz nje. Ko je bilo že zelo pozno, se je oglašala godba iz salona, kamor so bili odnesli klavir. Sedli sva z Adelko na najvišjo stopnico in prisluskali. Takoj se je glasbilo pridružil nežen ženski glas. Ko je nehal, je sledil dvospev in nato šaljiva pesem. V presledkih je zadonel vesel razgovor. Dolgo sem poslušala Nenadoma sem se zalotila, da se mi je uho trudilo, ali bi ne razbralo mešane glasove in ugotovilo glas Mr. Rochesterja. Ko ga je kmalu nato res izsledilo, je začelo zlagati nedoločne glasove v besede.

Ura je že bila enajst. Pogledala sem Adelko, ki ji je slonela glavica na mojih plečih. Oči so ji bile že majhne, zato sem jo vzela v naročje in odnesla spat. Bila je že ura po polnoči, ko so končno poiskali gospodje in dame svoje sobe.

Naslednji dan je bil malone prav tako lep kot prvi. Družba ga je uporabila za majhen izlet v lep kraj blizu gradu. Odšli so rano predpoldne, nekateri jež, drugi v vozovih. Bila sem priča odhoda in vrnitve. Kakor včeraj je bila tudi danes gospodična Ingram edina jahalka. In kot včeraj je tudi danes Mr. Rochester dirjal vstric nje. Jahala sta nekoliko ločeno od drugih. Opozorila sem na to gospo Fairfax, ki je stala ob meni pri oknu.

»Dejali ste mi, da ni verjetno, da bi mislila na poroko«, sem rekla. »Ali ne vidite, da jo Mr. Rochester ceni bolj kot vse druge?«

»Da, res je, brez dvoma jo občuduje.«

»In ona njega«, sem pristavila. »Lejte, kako klanja glavo proti njemu, kakor bi se zaupno pomenkovala. Rada bi ji videla v obraz, doslej doslej ga de nisem mogla uzreti.«

»Videli ga boste drevi«, je odgovorila gospa. »Slučajno sem omenila Mr. Rochesteru, kako koprni Adelka po tem, da bi jo predstavili damam, in dejal je je: »Ah! Naj pride po obedu v salon in prosite gospodično Eyre, naj jo privede!«

»No, dejal je, tako le iz vljudnosti; saj vem, da mi ni treba hoditi«, sem odgovorila.

»Veste, pripomnila sem tedaj, da Vam takja vesela družina tujcev ne bo všeč, ko pa niste navajeni na tovarišijo. A odgovoril je po svoje nagli navadi: »Nezmislite! Če se bo branila, recite ji, da je taka moja posebna želja. In če se bo upirala, pridem sam po njo!«

»Ne bo sila za kaj takega«, sem odgovorila. »pojdem, če ni drugače. Toda vesela te zapovedi nisem. Ali pojdete tudi Vi v dvorano, gospa Fairfax?«

»Ne. Opravičila sem se in pripoznal je moje vzroke. Povem Vam, kako Vam bo storiti, da Vas ne bodo vsi gledali, kadar vstopite, kar bi Vas nagnalo v zadrego, ker je to najugodnejša stvar na svetu. Stopite v salon, ko je še prazen, preden dame odidejo od mize. Izberite si kak miren kot; tudi Vam ni treba po prihodu gospodov dolgo ostati, če Vam ne ugaja. Naj le Mr. Rochester vidi, da ste v dvorani, potem pa se iziruznite in nihče ne bo tega opazil.«

»Ali bodo ti ljudje dolgo pri nas sitnari, kaj mislite?«

»Kaka dva do tri tedne že, več pa nikakor ne. Po velikonočnih praznikih mora Sir George Lyun, ki so ga nedavno izbrali za poslanca mesta Millcotea, v glavno mesto, da se udeleži sej parlamenta. Mislim, da pojde Mr. Rochester z njim. Saj se tako čudim, da tako dolgo zdrži v Thornfieldu.«

(Nadaljevanje sledi.)

Niso se nam še osušile solze za predrago sestro in brati, je zopet segla med nas kruha roka usode ter izrgala iz naše srede iskreno ljubljeno hčerko sestro, teto in svakinjo. gđc.

Lidijo Lukežič

dijakinjo

ki je v najlepši dekliški dobi dne 6 februarja ob 20. uri po dolgi in mučni boleznini prevadena s tolažil sv. vete mlino v Gospodu zaspala. Pogreb v raje pokopnice se bo vršil dne 9. febr. ob 15.30 iz mitvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maribor, dne 8. februarja 1932.

Žalujoči starši, brata, in sestra ter ostali sorodniki.

488

Dobrega organizatorja

za razpečavanje »Sofra« aparatov iščem. 417

sastopniki se sprejmeta

Sofra

najpreglednejša kartoteka Soklič, Maribor Tel. 2510

Na pustni torek

Vsi v Mariborski dvor k Osetu na domačo zabavo! Zanimiv spored! Začetek v mraku, konec ob svitu. 461

Kovčke,

aktivke, ročne torbice, nahrbtnjke, gamaše itd. po najnižjih cenah priporočam I. Kravos. Aleksandrova 13. 15

Prodam 7.000 kg bukovega oglja in 5 vagonov bukovih drv. Naslov po ve uprava »Večernika«. 470

Sobo in kuhinjo v Magdalenski ulici 34 oddam. 483

Prodam zofo, otomano

In dobro ohranjene citre. Anton Arzenšek. Grajska ulica 2. 441

Dve hiši zelo ceneno na prodaj.

Vprašati Studenci pri Mariboru. Radvanjska cesta 6. 426

Vrt dam v najem

vrtnarju ali komu drugemu. Einspielerjeva ulica 22, Maribor. 487

Majhno posestvo s hišo,

1/4 ure od Maribora, za Din 11.000 na prodaj. Jus Ivan, Pobrežje, Spesovo selo. 482

Postrežkinja

išče zaposlitve za popoldne. Naslov v upravi. 497

Stanovanje in hrano

dobi boljši delavec. Splavarska ulica 6. 480

Štirisobno stanovanje

parketirano, električna luč, kopalnica, soba za služkinjo in drugimi pritliklami takoj oddam. Samo pismene ponudbe na upravo lista pod »Glavni trg III«. 464

Služkinjo,

ki zna tudi kuhati, sprejemem. Vprašati v upravi Večernika. 791

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo in shrambo oddam takoj Stritarjeva 7, Maribor. 794

Lepo prazno sobo

v vili oddam. Soklič, Kosarjeva ul. 38. 481

Valenca za krojaštvo

sprejemem. Cverlin, Gosposka ul. 32. 484